

vil bruge et Billede, som Alle kunne forstaa. Naar en By bliver anlagt fra Først af — vi have allerede nogle Flækker, der ere isærd med at blive Kjøbstæder — er det aldeles tilfølbigt, hvorledes Gaderne blive anlagte, der er ikke den mindste raadende Aand i det Hele. Der bygges endogsaa saaledes i Kjøbenhavns Kommune, hvor man dog skulde antage, at man havde noget Frensyn, at der er Bydele, i hvilke det er næsten umuligt at finde nogensohmhelst Orden. Saa sørgeligt, det nu er, at der er lagt saadanne Baand paa den private Jernbanebygning i Danmark, maa man tage Konsekvensen af de foretagne uheldige Skridt og søge at bringe en vis Orden i det, der staaar tilbage at bygge. Med Hensyn til dette i og for sig praktiske Forslag, hvor der er Tale om en ualmindelig frugibar Egn og om en opadstrøbende Flække, der ønskes sat i Forbindelse med den næststørste By i Danmark, der kan da virkelig være Tale om, at et af Tidens allervigtigste Fremskridt selvfølgelig ogsaa maa sætte disse to Bændpunter i Forbindelse med hinanden. Det er en rigtig Tanke, derom kan der ikke være Tvivl. Men naar Statens Mellemkomst paakalbes under en eller anden Form ved denne Leilighed, saa bliver Spørgsmaalet, hvad Staten med Nødvendighed maa fordrø for at yde et Tilskud til en saadan Jernbane. Naar en Koncessionsøger kommer og siger: Jeg vil paa egen Bekostning sætte Odder og Hads Herred i Forbindelse med den næststørste By i Landet, jeg vil bygge og drive Banen efter det billigste Jernbanesystem, man hidtil har kjendt i de andre Lande, og jeg forlanger kun, at Staten vil godkjende Arbejdet, medens Driften overlades til mig, saa vil jeg svare dertil: Det er ganske rigtigt, det er Noget, der stemmer med Tidens Fordringer, at en opadstrøbende By, et rigt Opland og den næststørste By i Landet kræve denne Slags Forbindelse. Men det er jo ikke det, som dette Forslag gaar ud paa, dette Forslag gaar ud paa at kræve Noget af Staten, og derfor er det, at den ærede Indenrigsminister var berettiget til at sige: Naar der kræves Noget af Staten med Hensyn til en saadan Bane, maa denne paa en eller anden Maade bringes i Forbindelse med Statsbanerne. Dette er imidlertid ikke sket i Forslaget, det er endogsaa udtrykkelig negtet i Forslaget, at en saadan Bane skulde staa i Forbindelse med Statens Jernbaner, men det maatte dog være en ligefrem Fordring fra Re-

gjeringsens Side. Den ærede sidste Læser, det ærede Medlem fra Aarhus (Sngerslev), som paa mange Maader er interesseret i saadanne Foretagender, fremkom med en Tanke, der efter min Mening vilde være den eneste rette, og som ikke vilde være Noget, vi behøvede at komme med Lovforslag om. Jeg mener, at, naar vi ere komne til det Trin, at Staten driver Jernveiene for Statens Regning, saa er den lige saa pligtig som enhver anden Næringsdrivende til at faae saa megen Næring ind til sig som mulig, og et Middel dertil er at sætte Hads Herred og Odder Flække i Forbindelse med den nærmeste Jernveistation paa Statsbanerne. Det er ligefrem, at, naar de ikke kunne skaffe sig selv en Jernvei fra Odder til Aarhus, maa man antage, at alle Fordringer ere tilfredsstillende, naar Hads Herred og Odder ere satte i Forbindelse med en af de nærmeste Jernveistationer og saaledes komme i Forbindelse med den næststørste By i Danmark. Men til dette mener jeg heller ikke, at der behøves, at private Mænd komme med Forslag, jeg vilde idetmindste hellere høre den Uttring af den ærede Indenrigsminister, at de danske Statsbaner kræve ved et permanent Udvalg aarlig saa og saa mange Sidebaner til sit Hovedanlæg for at bringe Driftsindtægterne op til saa Meget som muligt. (Sngerslev: Ja, kan De faae Ministeren til at sige det!) Det vilde være det Unnseligste, thi da Indenrigsministeren er Mandatarius paa Statskassens Vegne, maa vi kræve, at han sørger for, at dette for Statskassen saa dyre Foretagende gjøres saa indbringende som muligt. Formanden for det Udvalg, som nu opererer, kaldte den Bane, her var Tale om, en terciær Bane. Dette Udtryk „terciær Bane“ kan jeg aldeles ikke anvende paa det her foreliggende Jernbaneforslag. Der skulde jo nemlig saa være Tale om en Hovedbane, vigtige Sidebaner og Sidebaner atter til disse vigtige Sidebaner. Det vilde jeg kalde en terciær Bane. Men en Bane, som ikke staaar i nogensohmhelst Forbindelse med andre Baner, vilde jeg ikke engang finde det rigtigt at benævne med Ordet terciær. Det er et udenfor det øvrige Net staaende Banestykke som her er Tale om. Jeg vil antage, at den Tid ikke er fjern, hvor saadant et Banestykke udmærket godt kunde betale sig, akkurat lige saa godt som Klampenborgbanen, der ikke staaar i Forbindelse med hele det øvrige Statsbanenet. (Sngerslev: